

Podplukovník František Baron:

Činnost ženijního vojska při ofenzivě 7. německé armády v květnu 1918.*)

Jakých rozměrů může dosáhnouti činnost ženijního vojska před zahájením útoku, za útoku a při využití úspěchu, ukazuje výstižně ofenziva 7. německé armády, zahájená 27. května 1918 na francouzské opevněné postavení na Chemin des Dames. Bylo to postavení v terénu pro obranu velmi vhodném a dokonale technicky vybudované, o němž Francouzi předpokládali, že bude vzdorovati všem německým útokům a o němž gen. Foch prohlásil: „Jsme-li někde bezpečni, je to na Chemin des Dames“ (Clemenceau — Velikost a bída jednoho vítězství). Ovšem útok byl dokonale připraven a vybaven jak útočícími jednotkami, tak materiálem. Na útočném úseku 50 km širokém, nazvaném krycím jménem Blücherfront, hájeném 6 divisemi anglickými a francouzskými, zahájilo útok v 1. sledu 14 německých divísí a 4 divise v 2. sledu. Dělostřelectvo, které bylo v tomto úseku v obraně, bylo před útokem zesíleno o 1000 nových baterií a sta minometů.

7. německá armáda, skládající se ze 6 skupin (François, Larisch, Wichura, Winckler, Conta, Schmettow), zahájila útok všemi skupinami kromě skupiny François. Ženijní vojsko se zúčastnilo útoku v počtu 94 pionýrských rot.

Činnost těchto rot vyplývala hlavně z terénu, kterým měla býti vedena ofenziva. Mezi oběma obrannými postaveními protékala močálovitým, místy až 200 m široce zaplaveným údolím říčka Ailette, která jest od Pargny Filain na západ zdvojena širokým kanálem. Dále protékala napříč ofensivním prostorem řeka Aisne s kanálem a s přítokem Vesle, pak řeka Marna. Všechny tyto vodní toky jsou výhodné přírodní překážky, nepřebrodné, které mohou útočníka vždy citelně zdržeti, ne-li úplně zastaviti, bude-li ustupujícím vojskům doprán čas, aby se za nimi uspořádaly k obraně.

Úkolem rot pionýrů bylo připraviti útok, aby mohl vyraziti přes říčku Ailette a její kanál, prostríhati průchody v překážkách, zúčastniti se útoku s divisemi, opravovati nebo zřizovati nové komunikace v prostoru mezi postaveními v dobytém prostoru a dále, aby byl umožněn postup dělostřelectvu a trénům, zmocniti se zřízených přechodů přes řeku Aisne, kanál řeky Aisny, Vesle, Qurcq a přes řeku Marnu, a kdyby je Francouzi zničili, zříditi nové přechody.**)

Rozsah ženijních příprav u hlavní útočné skupiny Winckler.

Rozsah přípravných prací, uložených rotám pionýrů, vysvitne z úkolu jim daného u prostřední, ale hlavní útočné skupiny Winckler, nazvané „Sturmbock“, která útočila v 6 km širokém pásmu 3 divisemi v 1. sledu (1. gard. divise, 33. p. divise a 10. záložní divise) a měla svým pronikáním přes řeku Aisne a Vesle umožniti sousedním skupinám, aby

*) Prameny: 1) Mjr. Thilo von Bose: Deutsche Siege 1918. 2) Das Ehrenbuch der deutschen Pioniere. 3) Lt. Colonel G. Baills: De l'emploi tactique de l'organisation du terrain et des destructions.

**) Řeka Aisne byla podle německého údaje v místě u Venizel asi 40 m široká a tehdy prudká.

obchvátily křídla prolomené francouzské fronty směrem na západ a na východ. U této skupiny bylo obzvlášť důležité, aby se dělostřelectvo co nejrychleji přemísťovalo a následovalo za pěchotou, aby nenastala přestávka v postupu na tyto řeky. Přípravy, jež měly být provedeny, byly tyto:

1. Každá divise měla postavit 24 útokových lávek přes říčku Ailette. Materiál pro ně měl být postaven co možná proti místu, kde měly být postaveny. Měl být proveden průzkum míst pro umístění lávek a cest k nim vedoucích.

2. Dále bylo požadováno: připravit a dopravit materiál k přemostění močálů neschůdného údolí Ailette,

upravit hlavní příjezdné cesty až do výše jižních okrajů vesnic mezi Grandelain a Neuville,

připravit a uložit na vhodných místech materiál k přemostění rozstříleného území,

uložit na předsunutých místech zásoby šterku k opravě silnic od vesnic čáry Grandelain-Neuville až k hřbetům Chemin des Dames,

připravit a dopravit kupředu materiál na stavbu pěti mostů přes Ailette a Aisne.

3. Od okamžiku zahájení dělostřelecké přípravy měly rotý pionýrů tyto úkoly:

sebrati materiál na útokové lávky a pět výpomocných mostů, předejít až k Ailette, vrhnouti přes ni lávky,

upravit přechody přes močály,

prostříhati na obou březích drátěné překážky,

postavit pět lehkých výpomocných mostů,

upravit příjezdné a zpětné cesty od čáry vesnic Grandelain-Neuville až na druhý břeh řeky Ailette.

Všechny tyto práce měly být ukončeny do zahájení útoku.

Úkoly ženijního vojska po zahájení útoku.

Po zahájení útoku byly požadovány od pionýrů tyto práce:

zesílit postavené výpomocné mosty pro nejtěžší břemena divisí,

zlepšit příjezdné a zpětné cesty,

postupovati ihned za pěchotou a zříditi cesty přes rozstřílené území a dále skrze francouzské postavení,

dodati pomocné skupiny pro přemístění dělostřelectva, trénu pěchoty, kulometných kár a minometů (k tomu byly určeny především tři prapory od divise, která zůstala v původním postavení a neútočila),

ženijní skupiny měly být připraveny u mostů za hodinu po zahájení útoku, aby pomohly druhému dělostřelectvu a muničním kolonám při přejezdu přes mosty a hlavně při výjezdu na strmé svahy Chemin des Dames,

dále měli pionýři prozkoumati a vytyčiti nové cesty vedle hlavních postupných cest,

dopravit kupředu materiál mostových souprav a výpomocný materiál na stavbu mostů a postavit mosty přes Aisne.

Činnost 1. rotý pionýrského praporu 23.

O tom, jak byly tyto úkoly splněny, možno si učiniti představu z vyličení činnosti 1. rotý pionýrského praporu 23, které napsal její velitel.

Pionýrský prapor 23 podléhal přímo OHL. a byl přidělen jako posilový prapor skupině Winklerové. Jeho jedna rota byla zasazena do útočného pásma 10. záložní divise jižně a jihovýchodně od Neuville. První a největší starostí velitele bylo zjistiti nejvhodnější místa pro přechod a nejvhodnější způsob přechodu, stav cest ve vlastním postavení, vedoucích k místům přechodu, jejich pokračování na druhé straně, je co možná rychle opravit, konečně připravit materiál k přechodu přes říčku Ailette. Všechny tyto práce mohly býti provedeny jen v noci, a to tak nenápadně, aby nepřítel nebyl na žádný způsob upozorněn na přípravy k útoku.

První noc bylo důstojníky prozkoumáno pobřeží říčky Ailette; při tom bylo zjištěno, že pěkně barevně malované náčrtý, dodané pěším plukem, který byl v úseku v obraně, nesouhlasí se skutečností. Při průzkumu bylo zjištěno, že mezi cestou Neuville—Ferne de Brunin a s ní rovnoběžně jdoucí cestou asi 600 m východně tvoří zvýšená hladina říčky jezero asi 100—150 m široké a 1— až 1.50 hluboké, takže v tomto prostoru nebylo možno umístiti žádnou z dvanácti požadovaných útokových lávek.

Pro přechod mohlo býti uvažováno jen o místo po obou stranách této záplavy, t. j. u cesty Neuville—Ferne de Brunin a na jejím východním okraji, kde sice říčka Ailette také byla rozlita do šířky 80—100 m, ale hloubka vody byla jen 0.5 m. Pro jednu lávku bylo dodatečně zvoleno nejúžší místo širokého zaplavení. Potřebný materiál (hatě jako podklady a laťové rošty, po nichž se mělo přejíti) byl ve velkém množství uložen a pečlivě zastřen v Neuville a blízko Neuville. Příhodné cesty byly pečlivě prozkoumány a pro vytyčení byly připraveny tabulky se světélkujícími čísly, aby bylo zabráněno omylům a pomíchání jednotek. Všechny cesty byly opraveny, ale opravená místa byla posypána ihned zemí, aby na letecké fotografii nebyly zjevné žádné opravné práce. Ve dne byly pionýrské rotý v táborech skrytých v zalesněných místech v Bruyères, Parfondru, Festieux a p.

Všechny přípravy byly do podrobností přesně provedeny, každý znal svou úlohu.

V 10.30 hod. večer před útokem byla rota v příkázaném pásmu. Pod ochranou slabého zajištění prostříhali pionýři široké průchody ve vlastních překážkách. Současně vytyčovali vůdci jednotlivých skupin cesty vedoucí k místům, kde budou položeny útokové lávky, připravenými tabulkami se světélkujícími čísly; ostatní donášeli materiál pro stavbu útokových lávek do míst vyčkávacích, odkud se měly odnésti k místu stavby. Při donášení pomáhala pionýrské rotě 9. rota zál. p. pl. 28. Rychle a bez hluku rovnaly se skupiny podle dříve nařízeného a několikrát na cvičného rozdělení, sebraly materiál a šly po vytyčených pěšinách k místům pro lávky, kde čekaly již stavební skupiny. O půlnoci byly přípravy skončeny a byla začata stavba lávek.

Během stavby se vyskytly ještě větší obtíže, nežli byly předvídaný při průzkumu. Na některých místech mohly býti položeny roštové lávky jen po podložení $\frac{3}{4}$ m až $1\frac{1}{2}$ m vysokých podkladů z hatí, položených ve vodě, při čemž pionýři stáli při práci až po pás, místy po prsa v studeném bahně a vodě. Nosiči materiálu se musili až dvanáctkrát vraceti pro materiál, protože nejkratší lávka byla 80 m dlouhá.

Za dělostřelecké přípravy, zahájené ve 2 hodiny, nebylo možno slovy se dorozuměti. Pionýři dělali mechanicky přidělenou práci, která pokračovala rychle a bez přestání, ač francouzské hlídky práci zpozorovaly a

místa stavby byla postřelována kulomety a dělostřelectvem, ale jen jedna lávka byla zničena. Ztráty touto rušivou palbou byly: 11 mrtvých a 16 raněných.

Před zahájením útoku byly všechny lávky dokončeny. Ve 2:45 hod. odešli poddůstojníci a vojini pionýrské roty s přípevněnými tabulkami na zádech a na prsou s čísly lávek pro útočící kolony, aby je dovedli k místům přechodu.

Po přechodu přes lávky postupovala pěchota kupředu na výchozí základnu pro útok, kterou pionýři vytyčili bílými plátěnými pásy. Výchozí základna je těsně před francouzskými překážkami, v nichž pionýři prostrhali do 4:40 hod., t. j. do začátku útoku, četné průchody.

Během dělostřelecké přípravy opravil pionýrský prapor 23 v příkazaném pásmu dva zničené mosty. Do 10 hod. dopoledne opravil cesty z Neuville až do Cerny a přes Bovel Fe na výšinu Chemin des Dames. Ve 3 hod. odpo. byl dokončen těžký výpomocný most, 100 m dlouhý, přes Ailette.

Ženíjní činnost u ostatních útočných skupin.

Vyžadovala-li skupina Winckler mnoho příprav a práce pro zahájení útoku přes říčku Ailette, zvýšily se tyto práce u západních skupin na míru dvakrát až třikrát větší, neboť tu musil býti přemostěn ještě kanál dvakrát tak široký jako Ailette. To vyžadovalo postavení dvojnásobného počtu lávek a mostů, aniž se tím směla opozdití doba vyrazení k útoku.

Nejtěžší úkol před začátkem útoku připadl skupině Larisch, kde německé postavení bylo od Francouzů bočně postřelováno.

Tato skupina útočila dvěma divisemi (6. p. div. vpravo, 5. p. div. vlevo). 6. p. divise útočila 3 p. pluky v prvním sledu. U této divise bylo dopravení a položení útokových lávek obzvláště těžké, protože francouzské kulomety nebyly umlčeny. Bylo co děkovati jen ráznému zákroku a jejich pomoci nosičům lávek, že bylo zabráněno panice a že se uložit lávky aspoň částečně zdařilo. Pro pěší pluk 24, který útočil na pravém křídle divise dvěma prapory v 1. sledu, mělo býti postaveno pro každý prapor šest dvojic útokových lávek přes řeku Ailette a kanál, po obou stranách zničeného železničního mostu severně od Vauxaillon.

Počátek uložení lávek byl určen na 3:40 hod. Z šesti párů lávek určených pro I./24. prapor nemohla býti postavena přes několikrát opakovaný pokus pro silnou palbu nepřitele ani jedna lávka. Pro II./24. prapor mohl býti postaven z týchž důvodů jen 1 pár lávek.

Pěší pluk 396, který útočil ve středu 6. pěší divise, III./396. prapor a II./396. prapor v 1. sledu měl přejíti po dvanácti párech útokových lávek. Avšak silná palba francouzského dělostřelectva, minometů a kulometů ztěžovala práci při uložení lávek tak, že stavba byla začata až ve 4:50 hod., čímž se vyrazení k útoku opozdilo a pěchota nemohla postupovati za clonou vlastního dělostřelectva.

Pěší pluk 64, který útočil na levém křídle divise, měl přejíti po osmi dvojicích útokových lávek západně od silnice Brancourt—Pinon. Ale I./64. prapor, který měl přejíti jako první, našel v době přechodu jen čtyři lávky hotové.

Jediný válečný most pro 6. pěší divisi, který měl býti postaven jižně od Brancourtu, byl několikrát před samým ukončením stavby zničen přímým zásahem francouzského dělostřelectva a mohl býti jen s největší

námahou ukončen až v 11.30 hod. Proto také doprovodné dělostřelectvo ukončilo přemístění až ve 12.30 hod.

5. pěší divise útočila v prvním sledu gran. plukem 8 a p. pl. 52. Granátnický pluk 8 měl přejítí východně od Kölner Br. na pravém křídle divise po dvanácti párech lávek, p. pl. 52 jižně a jihovýchodně od Anizy le Château po jedenácti párech lávek. Ačkoli lávky i mosty u 5. pěší divise byly stavěny za mnohem příznivějších podmínek, než u 6. pěší divise, přece bylo u gran. pluku 8 několik lávek dělovou palbou zničeno a u pěšího pluku 52 nebyly včas hotovy.

Stavba těžkého výpomocného mostu pokračovala pak rychle. Druhá a čtvrtá pionýrská rota 44. saského praporu postavily do 5 hod. odpoledne most přes Ailette a kanál dlouhý 50 m, ve výši 6 m nad hladinou vody. Ztráty pionýrů u skupiny Larisch byly těžké. Tak 3. rota 3. pionýrského praporu měla jen při stavbě lávek 14 mrtvých a 23 raněných!

U skupiny Wichura, která útočila 3 divisemi v prvním sledu, byly provedeny přípravy k útoku celkem podle předvídaného plánu a lávky byly včas postaveny.

Jen u 14. záložní divise na pravém křídle skupiny byla místa hoto-
vostní silně postřelována a zaplňována, čímž se opozdila stavba váleč-
ného mostu na silnici Urcel do Chavignon do 7.45 hod. V úseku severo-
západně od Urcel-Pargny (p. pl. 159) byla jedna lávka zničena. Zato lehký
výpomocný most na této silnici byl tak brzy hotov, že záložní prapor
159. pěšího pluku, který měl podle předběžného plánu přejítí po lávkách,
mohl již po něm přejítí. Také stavba těžkých výpomocných mostů pokračovala poměrně rychle kupředu. 2. zeměbrancecký pionýrský prapor postavil na silnici Chevreigne-Abia Fe přes dvě ramena říčky Ailette těžké výpomocné mosty a opravil silnici Chevreigne—Maison Rouge poškozenou pastí na tanky, do 4.40 hod. odpoledne, takže nejtěžší vozidla mohla jeti po mostech i po silnici. Domobrancecká pionýrská rota 5 postavila do 8 hod. večer těžký výpomocný most na silnici Urcel-Chavignon a dokončila do 11 hod. večer již začatou stavbu jiného mostu přes touž říčku.

U skupin Conta a Schmettow byly přípravné práce poměrně jednodušší. Tak u skupiny Conta dokončily 1., 3. a 4. pionýrská rota (přidělené od OHL.) stavbu mostů přes Ailette již půl hodiny před započatím dělostřelecké přípravy.

Činnost ženijního vojska při vlastním útoku.

Po ukončení prací nutných k zahájení útoku čekala roty pionýrů další práce při vlastním útoku. Úspěch útoku závisel na rychlém postupu pěchoty, postup pěchoty byl zase závislý na tom, jak rychle se bude přemísťovati dělostřelectvo, hlavně dělostřelectvo doprovodné. Proto bylo nutno rychle upravovati nesjízdné cesty územím zničeným do hloubky několika kilometrů, rozkopaným hustou zákopovou sítí, zataraseným velkým množstvím nejrůznějších překážek. Útoku se stavěly v cestu další vodní toky, řeka Aisna s kanálem, Vesle, kanál Aisne Oise, řeka Qurcq a Marna. Pionýři musili vyhledávati vhodná místa pro přechody a připraviti přechody tak, aby postup byl na těchto překážkách zdržen co možná nejméně. Dále musili převážeti výpomocný a válečný materiál, stavět lávky, opravovat a stavět nové mosty válečné i výpomocné. Dalším úkolem bylo zmocnit se neporušených zřízených již přechodů, z větší

části připravených k zničení.*) Kromě toho pomáhali pionýři při útoku zdolávat kulometná hnízda, umístěná v odolných krytech, osadách, lesích a p. Tyto práce musily být předvídaný již před zahájením útoku a byly pro ně udělány dispoice a přípravy.

Ženíjní činnost u skupiny Larisch. Klasický případ zmocnění se stálých mostů.

Činnost pionýrů za útoku byla asi tato: U skupiny Larisch upozornil velitel pionýrů 5. pěší divise a poučil své velitele rot na základě studia leteckých snímků na možné přechody přes řeku Aisnu a přes kanál pro ten případ, že se průlom podaří již první den až k Soissons. Nařídil, aby při přiblížení k Aisně byly provedeny průzkumy, přikázal rotám jejich úseky, zvláště upozornil na železnou lávku u jezu východně od Soissons.

Dvě důstojnické pionýrské hlídky, kterým byl svěřen tento úkol, byly přiděleny nej přednější rotám gran. pluku 12. Obě tyto hlídky přikročily ihned 28. května večer — když gran. pluk 12 dobyl výšiny u Crouy severně od Soissons, ale dále nepostoupil — k provedení přikázaných průzkumů, jichž se zúčastnilo i několik dobrovolníků od granátnického pluku. Oběma hlídkám se podařilo přejít po této železné lávce, na kterou byly předem svým velitelem div. žen. vojska upozorněny, na jižní břeh Aisny a pospíšily si podél břehu k přikázaným místům, kde byly mosty. Podařilo se jim přejít nepozorovaně napřed k prvnímu mostu (železničnímu) a palbou zahnat francouzské hlídky, které strážily most a připravovaly jej k zničení. Francouzům se podařilo ve spěchu roznítit dílčí nálože, které však most jen nepatrně poškodily. Druhá německá důstojnická hlídka pospíchala ihned k dalším mostům, kde se jí tentýž manévř rychlým jednáním a řízným zákrokem opět podařil, a zabránila úplnému zničení dalších dvou mostů.

Tuto akci ocenil mjr. Thilo von Bose, autor knihy „Deutsche Siege 1918“, takto:

„... zvláště účelné předejití pionýrské skupiny, vedené přímo por. Krosebergem podél jižního břehu, způsobilo, že nepřítel mohl zničit mosty jen neúplně.“

Z tří silničních mostů jeden zůstal sjízdný pro lehká vozidla, druhý i pro těžká vozidla, třetí byl zničen úplně a byl znovu opraven až za 5 dní.

Francouzské destrukční skupiny se pokoušely ještě jednou přiblížit se k mostům, ale byly opět zahnány. Pionýři odřezali roznětové vedení, odňali nálože a chránili mosty, až čelní prapor pěšího pluku došel a mosty obsadil.

Ženíjní činnost u skupiny Wichura.

27. května: II./150. prapor (13. pěší divise) zmocnil se již v 11 hodin dvou nezničených mostů přes Aisnu jižně od Chavonne. Silná palba francouzského dělostřelectva a kulometů ztížila postup dalších praporů p. pl. 150 a 151 k řece Aisně a znemožnila proniknutí ke kanálu asi 1000 až 1200 m vzdálenému. Pionýrská rota 250 musila postavit útokové lávky přes Aisnu severně od Chavonne, po nichž přešel ve 3 hod. odpol. 1./147. prapor divisní zálohy, přes značné ztráty prošel nekrytým prostorem mezi řekou a kanálem a zmocnil se do 7 hod. večer společně s částmi 150. a 151. p. pl. nezničeného mostu u Cys a tím i části jižního břehu kanálu.

*) Bylo tedy hlavním úkolem pionýrů upravovat komunikace jak pro pěchotu, tak pro dělostřelectvo a trény.

28. května postupovaly pluky 14. zál. divise k řece Aisně. Ve 4'45 hod. odpol. narazila jedna rota zál. pl. 16 proti mostu jihovýchodně od Missy. Tento most, podobně jako most východně u Condé, byl zničen francouzskými jednotkami bez ohledu na to, že části francouzských vojsk byly ještě na severním břehu řeky a byly tam zajaty. Zatímni oprava mostu byla citelně rušena francouzskými kulomety, umístěnými na jižním břehu, takže až v 7'45 hod. večer mohly přejíti dva pluky a s velkými obtížemi bylo přes nouzově opravený most přetaženo 14 děl a muniční vozy. Zatím dojel do Condé sborový mostní trén pro stavbu pontonového mostu. Napřed byly u Condé převezeny v pontonech dvě rotý a lehké minomety, aby chránily stavbu mostu, který byl dokončen o půlnoci. Protože byl zničen též silniční most přes Vesle na silnici Condé, Ciry—Salsogne a k postavení nového mostu nebylo dost mostového materiálu, byl přechod pluku a horské baterie v těchto místech odsunut. Pluk a baterie přenocovaly u Condé. Poněvadž po nouzově opraveném mostu u Missy mohli přecházeti jen jednotlivci a pro most přes Vesle jižně od Condé nebylo materiálu, nastalo u skupiny Wichura v pokračování útoku pro 29. května několikahodinové zdržení. Tím byl zkrácen celý plán útoku dvou západních skupin 7. armády v důležitém úseku Soissons.

29. května měla útočiti 9. divise (záloha skupiny Wichura) v 6 hod. ráno západně od 14. zál. divise. Řeku Aisne měla přejíti u Venizel jihozápadně od Missy pomocí výpomocného materiálu. Pro nedostatek materiálu byla převezena jen část pěchoty, část přešla u Missy; dělostřelectvo bylo přepraveno až ve 4 hod. odpol., válečný most u Venizel byl hotov až v 9 hodin večer.

Ženíjní činnost u skupiny Winckler.

U skupiny Winckler byly přiděleny pěchotě 1. gard. p. divise pro útok dvě hlídky od gard. pionýrského praporu. Jedna z nich dobyla 2 kulometů a zajala 40 Francouzů, ručními granáty se zmocnila vjezdu k jednomu mostu přes Aisnu a zajala při tom 1 důstojníka a 12 vojáků.

Jedna důstojnická hlídka od 2. rotý zál. pionýr. praporu 5 (10. zál. divise) dostihla před pěchotou mostu přes Aisnu u Bourg, postřelovala po mostě ustupující povozy a přes to, že most byl ještě pod palbou vlastního (německého) dělostřelectva, sňala s mostu připevněné nálože trhavin, připravené k roznětu.

Jedna četa 1. gard. pion. rotý zmocnila se s bezohledným sebeobětováním dýmovými granáty betonových úkrytů a kulometných hnízd.

U skupiny Conta jedna četa pion. rotý 4 OHL. dobyla Cuissy Ferme, dále vesnice Revillon a dalším průzkumem usnadnila pěchotě, že bez zdržování mohla vniknouti do Chéry a zmocniti se 12 plně naložených aut. *) Dále zajala 3 důstojníky a 17 vojáků, jichž výpovědi byly velice cenné pro další boj.

2. pionýrská rota OHL. se zúčastnila postupu s 28. p. divisí až k Jaulgonne na Marně a jako první převážela od 1 hod. do svítání jednotky divise v pontonech a pak na přívozech přes Marnu. Za svítání bylo několik pontonů a přívozů francouzskou dělovou palbou zničeno, zbytek materiálu se však podařilo zachrániti s velkou námahou příští noc.

*) OHL.-Oberste Heeresleitung.

2. div. pion. rota dobyla 3. rotě 5. praporu 10. p. divise vesnice Seringes, 4. gard. pion. rota 5. gard. pěší divise dostihla jako první řeku Aisne, zajala francouzské a anglické důstojníky a vojáky, několik nákladních aut a muniční kolonu.

U skupiny Schmettow zabránila jedna důstojnická hlídka od 1. roty pion. prap. 29. zničení mostu přes Aisnu jihovýchodně od Pontavert; velitel 2. roty téhož praporu přeploval Aisnu a přetáhl přes palbu z kulometů francouzský ponton z jižního břehu na severní břeh, převezl do 11 hod. dopoledne 100 mužů pěchoty a 4 kulometry, s kterými zabránil zničení dalších mostů přes kanál.

Jedna důstojnická hlídka pionýr. rot 100 od 50. zál. divise přeplovala přes Aisnu, přetáhla ocelové lano a sestavila ze dvou dobytých francouzských pontonů přívoz.

Důstojnická hlídka pion. rot 104 (52. p. div.) zabránila palbou z pušek zničení mostu přes kanál.

U 52. p. divise upravili pionýři nouzový přechod přes zničený most a postavili vedle pro I./158. útokové lávky.

U 52. divise, kde byly v úseku 169. p. pl. všechny mosty přes Aisnu zničeny, postavili v těžké palbě výpomocné mosty.

Podobně u 7. zál. divise v pásmu 36. p. pl. upravili rychle nouzový přechod přes zničený most.

Závěr.

Ofensiva 7. německé armády dokazuje, jak velická je činnost ženijního vojska za útoku. Zejména ukazuje, jak bylo důležité k dosažení kladného výsledku operace, zahájené s tak velkými přípravami, aby bylo do byto neporušených mostů přes všechny vodní toky, přetínající pásmo útoku. Dostati do rukou nepoškozený objekt, vedoucí přes řeku, ať lávku, ať most, bylo cílem velitelů všech stupňů. Nepodařilo-li se to, nastává v útočném postupu i několikahodinná zastávka, mající nepříznivý vliv též na situaci u sousedů. Včasně a důkladné zničení mostů Francouzi zkřížilo útočný plán skupiny Wichura na den 29. a 30. května. Vybojování a zřízení přechodů přes vodní toky i nepřiliš široké, jako je řeka Aisne nebo s ní souběžný kanál, trvá několik hodin, vyžaduje zasazení záloh, jež by se výhodněji uplatnily jinde; vyčerpává nejen technické vojsko, ale i pěchotu.

Zajímavé je, že vybavení mostovým materiálem pro pokračování v útoku nebylo u 7. armády tak důkladné jako vybavení dělostřelectvem.

Tak na př. nebylo dost válečných mostových souprav pro současné postavení mostu přes Aisnu u Condé a přes Vesle jižně od Condé. Proto musily býti zastaveny divise na východním křídle skupiny Wichura v noci, pokračování v útoku musilo býti odloženo na několik hodin, což mělo vliv i na útok sousední skupiny Larisch. Čerstvě zasazená divise ze zálohy skupiny Wichura (9. p. div.) nemůže pro nedostatek materiálu včas přejít Aisnu, jen část útočného sledu bez dělostřelectva se nouzově a zdlouhavě přepravuje na jižní břeh, zatím co druhá část přechází po mostě v úseku sousední divise. Od 6. hod. ranní do 4. hod. odpolední je pěchota na nepřátelském břehu bez dělostřelectva a má co děkovati jen pasivitě nepřítelů, že není zničena nebo nemusí ustoupiti.

I v noci s 29. na 30. května, kdy před skupinou François ustoupila francouzská vojska na jižní břeh kanálu Oise-Aisne, vázlo pronásledování, protože pro nedostatek materiálu a pracovníků trvala stavba mostů

a lávek tak dlouho, že pěchota přecházela přes řeku až do odpoledních hodin, dělostřelectvo a trény v noci.

Jaká opatření byla učiněna na francouzské straně, aby se německá armáda nezmocnila mostů, které nebyly zničeny?

Francouzské a anglické obranné postavení na Chemin des Dames bylo důkladně opevněno do hloubky mnoha kilometrů. Ale k dokonalé úpravě terénu k obraně patří na ne posledním, ne-li prvním místě dobře připravený plán ničení. Velitelství VI. francouzské armády, hájící tento úsek, nebylo úplně překvapeno útokem, neboť o něm vědělo z výpovědí zajatců skoro 10 hodin před zahájením útoku.

Podle připraveného plánu ničení bylo předvídáno v úseku VI. armády v zničení všech mostů přes Aisnu. Avšak učiněná opatření byla takového rázu, že nemohla být provedena, kdyby byl útok proveden náhle, (t. j. při překvapení), neboť bylo nedostatečné spojení mezi objekty, určenými k zničení (roznětovými hlídkami) a velitelem oprávněným dáti rozkaz k zničení objektů. Tím se stalo, že 27. května padla většina nezničených mostů Němcům do rukou, ač některé byly od 6. hodiny připraveny k zničení. Buďto nedošel včas rozkaz od velitele VI. armády k zničení, nebo přípravné práce nebyly dokončeny v době, když Němci došli k mostu. Kromě mostů předem v článku uvedených zmocnila se 7. německá armáda 27. května ještě těchto nepoškozených nebo málo poškozených mostů (t. j. pro přechod způsobilých) přes Aisnu nebo přes kanál:

U skupiny Wichura se zmocnila 113. p. divise ve 12 hodin neporušeného mostu přes Aisnu u Vailly, v 16 hod. dobyla táž divise neporušeného mostu jihozápadně Chavonne.

U skupiny Winckler zamezila 33. p. divise zničení mostu přes Aisnu jihozápadně od Verneuil a západně od Bourg et Comin. U Pont Arcy dobyla mostu přes řeku i přes kanál, 10. zál. divise dobyla dopoledne mostu přes řeku Aisnu i přes kanál východně od Bourg et Comin.

U skupiny Conty se zmocnila 10. p. divise mostu přes Aisnu východně od Oeuilly, západně od Maizy a mostu přes kanál u Villers en Prayeres; 28. p. divise mostů přes Aisnu: severozápadně od Maizy, severně od Maizy a přes řeku i kanál u La Rouelle.

5. gardová divise dobyla mostů přes Aisne a přes kanál severozápadně od Maizy a přes Aisne u Cuiry, přes Vesle u Fe Roland a u Magneux.

U skupiny Schmetto v dobyla 50. p. divise mostu přes Aisnu východně od Chaubardes a jihozápadně od Pontavert (železniční), 7. zál. divise mostů u Berry au Bac a západně.

Avšak počínaje dnem 28. května byla již většina mostů, dosud Němci nedobytych, včas zničena. Provést zničení bylo umožněno tím, že velitel 6. armády dal podřízeným velitelům pravomoc dáti rozkaz k zničení ohrožených objektů.

Když se Němci po překročení řeky Aisny blížili k Marně, byl dán k zničení mostů přes Marnu zvláštní rozkaz. Mosty musily být hájeny; jen kdyby se stala obrana nemožnou, směly být zničeny mosty mezi Verneuil a Chartiers (obě místa v to). U každého mostu musil důstojník, kterému bylo svěřeno hájiti jej, učinit taková opatření, aby most byl zničen v okamžiku, kdy nepřítel na něj vkročí, i kdyby měl při tom zahynouti. Tento dodatek zvlášť ukazuje, jaká důležitost byla přiznávána zničení mostu pro další obranu.